

بررسی فرایندهای واجی کودکان فارسی زبان ۲ تا ۴ ساله

*طاهره سیما شیرازی^۱، نیره مهدی پور شهریور^۲، آذر مهری^۲، مهدی رهگذر^۲

چکیده

هدف: فرایندهای واجی، تغییراتی است که کودکان به هنگام بیان کلمات در نحوه تلفظ آن ایجاد می‌کنند تا بیان آن‌ها برای ایشان راحت‌تر شود. این پژوهش با هدف بررسی فرایندهای واجی کودکان عادی فارسی زبان ۲ تا ۴ ساله صورت گرفت. روش بررسی: این پژوهش از نوع مقطعی و توصیفی-تحلیلی است. آزمودنی‌های این پژوهش تعداد ۱۲۸ دختر و پسر ۲۴ تا ۴۸ ماهه تک‌زبان فارسی زبان و فاقد هر نوع اختلال شدید شنوایی، بینایی، جسمانی، ذهنی، گفتار و زبان، عاطفی-روانی، ساختاری و کارکردی در تولیدکننده‌های گفتاری هستند که به صورت تصادفی ساده از مهدکودک‌های مناطق مختلف شهر تهران انتخاب شدند. ابزار این پژوهش، آزمون محقق ساخته فرایندهای واجی، متشکل از ۴۳ واژه یک تا چهار هجایی شامل تمام واج‌های زبان فارسی است که توسط آن فرایندهای واجی کودکان در مقوله‌های ساخت هجا، جانشینی همخوان، جانشینی واکه، همگونی کامل، جابجایی و سایر فرایندها جمع‌آوری و بررسی می‌شود. داده‌های به‌دست آمده با استفاده از آزمون‌های آماری تی مستقل، من‌ویتنی، تحلیل واریانس یک‌طرفه و کروسکال والیس تحلیل شد.

یافته‌ها: در هیچ‌یک از فرایندهای واجی، تفاوت معناداری بین دخترها و پسرها مشاهده نشد ($P > 0/005$)، اما فرایندهای واجی با افزایش سن روند رو به کاهش داشتند که این کاهش در فرایندهای ساخت هجا ($P < 0/001$)، جانشینی همخوان ($P < 0/001$)، جانشینی واکه ($P = 0/003$) و همگونی کامل ($P = 0/031$) معنادار بود.

نتیجه‌گیری: نتایج این تحقیق حاکی از آن است که تفاوت جنسی تأثیری بر چگونگی فرایندهای واجی ندارد. اما با افزایش سن فرایندهای واجی رو به کاهش می‌روند که می‌تواند نشانگر رشد ادراکات واجی و تسلط بیشتر کودکان گروه‌های سنی بالاتر بر نحوه تلفظ لغات باشد.

کلید واژه‌ها: فرایندهای واجی/کودک فارسی زبان/فرایند ساخت هجا/فرایند جانشینی/فرایند همگونی کامل

- ۱- دانشجوی دکترای گفتاردرمانی، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۲- کارشناس ارشد گفتاردرمانی، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی
- ۳- کارشناس ارشد گفتاردرمانی، عضو هیئت علمی دانشکده توانبخشی دانشگاه علوم پزشکی تهران
- ۴- دکترای آمار زیستی، استادیار دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی

تاریخ دریافت مقاله: ۸۷/۶/۲۶

تاریخ پذیرش مقاله: ۸۷/۱۱/۵

* آدرس نویسنده مسئول:

تهران، اوین، بلوار دانشجو، بن‌بست کودکان، دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی، گروه گفتاردرمانی
تلفن: ۲۲۱۸۰۰۴۳

*E-mail: sm_shirazi@yahoo.com